

samlede Børnemateriale, men vi i Stedet for sørgede for at faa det mest mulige ud af ethvert Barn og navnlig sørgede for, at intet Barn forkommer, saaledes som det nu er Tilfældet med Tusinder og atter Tusinder.

Dernæst kræves som øjeblikkelig Foranstaltning, at vi faar et virksomt Boligtilsyn. Naar jeg har gaaet omkring og set disse Huse og været indendørs i disse Hjem — og det er et stort Antal, jeg har set — har jeg hele Tiden sagt til mig selv: Hvor er Lægerne henne? Er de blinde? Kan de ikke se, hvorledes disse Mennesker har det? Jeg har spurgt mig selv: Hvor er Samfundsautoriteterne, hvor er Øvrigheden henne, som skal føre Tilsyn? Jeg skal nævne nogle Eksempler paa, hvad Folk kan være udsat for, fordi der ikke er et virksomt Boligtilsyn. Jeg har været i en Etværelseslejlighed med Køkkenet, som var indrettet saaledes, at Døren fra Køkkenet gik op direkte mod Kakkellovnen i Stuen ved Siden af, saa at den berørte Kakkellovnen. Døren var selvfølgelig forbrændt paa en mægtig stor Flade. Det var paalagt Værten at sætte en Plade paa Døren, men man indskrænker sig til et Paalæg; naar man har givet Paalæg, er Autoriteterne færdige, der er ingen, som ser efter, om det efterkommes. Der har to Gange været Ild i den paagældende Lejlighed, og alle de Huse, jeg har talt om, er af den Beskaffenhed, at faar Ilden først fat, saa maa uvægerlig nogle af Beboerne komme til at brænde, for det er det bare tørre Trappeværk altsammen. Jeg har været i en anden Lejlighed, hvor Køkkenet, som næsten alle Køkkener, var skummelt og mørkt, og hvor der var et stort Hul i Muren. Jeg sagde til Konen: Men hvorfor er dog det Hul ikke stoppet til? Hun svarede: Værten vil ikke gøre noget, det har været der i al den Tid, vi har boet her. Jeg har været i en anden Lejlighed, hvor Værten har været saa elskværdig at sætte Ruder i ud til Gaden, men i Stedet for at bruge hele Ruder, havde han brugt Stumper, som saa selvfølgelig faldt ud, og et Sted var der faldet en stor Stump ud, men det falder ikke Værten ind at istandsætte noget.

Hvert Sted er Loftet sort af Sod, alle Vegne er Tapetet revnet og hænger i Laser alle Steder er Vinduerne saa utætte, at Gadens Støv blæser ind og lægger sig i et

tykt Lag, og derfor kan disse Mennesker ikke skaffe Hygge til Veje, det er dem ikke muligt. En Hustru i en af disse Lejligheder sagde til mig: Ja, Hr. Rasmussen, hvad kan det nytte, jeg lægger Tæpper paa Bordene eller hænger smukke Gardiner op, det er ødelagt paa en Dag, men jeg har det, jeg skal vise Dem det. Saa trak hun ud en Komodeskuffe, hvori laa de dejligste propre Tæpper og rene hvide Gardiner, men hendes Stue var fattig og elendig at se paa som alle de andre, Tingene bliver ødelagt af at blive lagt frem.

Men een Ting maa man ikke tro, saaledes som jeg fejlagtigt havde tænkt mig det: at Menneskene selv var saa dybt sunkne, at det næsten var forbundet med Fare at gaa omkring til dem. Det er langt fra. Jeg var et eneste Sted — det indrømmer jeg — hvor jeg fik et noget uhyggeligt Indtryk og var glad ved, at man ikke var saa elskværdig at lukke mig ind; alle andre Steder var det elskværdige Mennesker, kun faa Steder var der snavset. De fleste Steder havde Beboerne, skønt jeg kom uanmeldt, gjort sig Umage for at holde deres Hjem rent, de, som forsømt deres Pligt, var Værterne. Jeg saa hos en Vicevært, der styrede 20 Lejligheder, et Brev fra Ejeren, i hvilket det blev paalagt ham paa det indstændigste ikke at foretage nogen som helst Reparation. Huset med de Lejligheder, jeg saa, var ogsaa derefter.

Men nu vilde det være meget forkert, hvis man sagde til sig selv: Det, som er i Vejen, er altsaa kun, at der er nogle Huse paa Christianshavn, som er blevet saa gamle og affældige, at de trænger til at nedrives, naar vi faar det besørget, har vi klaret Sagen. Nej, det er ikke rigtigt, det er selve Systemet med Hensyn til Opførelse af Boliger, som er forkert, det er asocialt. Det har jeg set ikke saa meget paa Christianshavn og inde i den ældre By som paa Broerne. Paa Broerne ser Husene tilsyneladende godt ud, det er store, relativt velplejede Huse, men man faar rigtignok noget andet at vide, naar man gaar indendørs. Man kommer ind i et Hus, som ligger og fylder op paa Gaardspladsen, et stort firkantet Stentaarn, næsten ligesaa grimt som Christiansborg. I dette Hus er der saa en lang, lang Gang, og denne Gang er bæl-